

"elektronikus iratról
készített másolat"

Magyarország Alkotmánybírósága

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Elektronikusan a Győri Törvényszék útján előterjesztve

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 3 1 3 1 - 0 / 2024		
Erkezett: 2024. SZEPT 09.		
Erkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @ EGYÉB:	
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
		2/ Elővezetett

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS
ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:

AVDH Bélyegző

2024. AUG 27.

Az ügyirat száma: 10.2.700038/2024.
Példány: Mell: db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED] a továbbiakban: **Indítványozó**) jogi

képviselőm, a Kollarics Flóra Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Kollarics Flóra; [REDACTED])

[REDACTED] ügyvédi meghatalmazás I/1. szám alatt mellékelve)

útján az alábbi

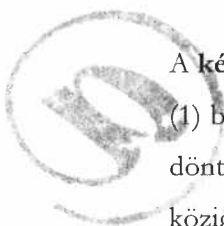
alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 41. § (1) bekezdése alapján megsemmisíteni szíveskedjék a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (továbbiakban: Fétv.) 108/F. § (6) bekezdés a) pontját és (7) bekezdését, 108/G. §-át, valamint 108/H. § (1) és (2) bekezdését.

Amennyiben a t. Alkotmánybíróság úgy látná, hogy az Alaptörvény védelme vagy a jogbiztonság, illetőleg az én mint kérelmező különösen fontos érdekem indokolja, úgy kérem, hogy az Abtv. 45. § (4) bekezdés szerinti eltérő jogkövetkezményt állapítson meg és az egyedi ügyemben mondja ki a Fétv. 108/F. § (6) bekezdés a) pontja és (7) bekezdése, 108/G. §-a, valamint 108/H. § (1) és (2) bekezdése alkalmazhatóságának kizárását.

A kérelmem anyagi jogi alapja Magyarország Alaptörvényének B) cikke (visszaható hatály tilalma) és XIII. cikk (1) bekezdése (tulajdonhoz való jog).

A **kérelem eljárásjogi alapja** az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 43. § (1) és (4) bekezdései, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntés(ek) Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az(oka)t és az alattuk fekvő közigazgatási határozatokat, amennyiben az(ok) az Alaptörvénnyel ellentétes(ek).

A jelen panasz alapjául szolgáló eljárást a Győri Törvényszék 10.K.700.038/2024/18. számú ítélete zárta, **rendkívüli jogorvoslati kérelemmel nem fordultam a Kúriához**. Az ítélet jogerősségére is tekintettel az Abtv. által megkövetelt hatékony jogorvoslatokat kimerítettem.

A **személyes érintettségemet** igazolja, hogy a közigazgatási hatósági eljárásban ügyfél, míg a peres eljárásban felperes voltam.

A felülvizsgálati ítélet 2024. június 25. napján került kézbesítésre részemre jogi képviselőm útján, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése és az AB Ügyrend 28. § (2) bekezdése alapján jelen alkotmányjogi panasz **határidőben** kerül benyújtásra annak mai napon, az egyfokon eljáró bíróság útján elektronikus úton történő előterjesztésével.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vet fel (Abtv. 29. §) a következők miatt. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezések a bírói jogértelmezést kizárva, kategorikusan előírják, hogy jóhiszeműen tulajdont vagy a tulajdonhoz való jog védelme alá tartozó más jogot (így különösen haszonélvezeti jogot) szerző személyek jogi helyzete megváltoztatásra kerül számukra hátrányosan. Ezen felül szintén a bírói döntést befolyásolja érdemben, hogy a jogalkotó a jóhiszeműség bíróság által vizsgálendő kérdését a jogértelmezésnek és jogalkalmazásnak teret nem engedő módon rögzítette, ezzel tulajdonképpen kézi vezérlésre kapcsolva az eljáró bíróságot, kiürésítve a bírói feladatot. A bírói döntést érdemben befolyásolták az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezések, mivel a bíróság ítélete ezen jogszabályi rendelkezéseken alapul, a kérelmező felvetett alapjog-sérrelmeit a jogszabály helytállóságával indokolta az eljáró bíróság.

Másrészt, a jogszabályi rendelkezések alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is vetnek fel abban a körben, hogy az Európai Unió Bírósága ítéletének való megfelelés alapján **felmentés adható-e az állam számára az alkotmányos alapjog-korlátozási mérlegelés alkalmazása alól**. Jelen esetben a tulajdonhoz való jog elvonásának indoka az uniós bíróság jogsértést megállapító döntése, amely azonban a jogsérelem orvoslásának konkrét módját nem írja elő a Magyar Állam számára. A Magyar

Állam a jogsérelem orvoslását más személyi kör alapjogainak korlátozása útján valósította meg, e körben figyelmen kívül hagyva azt, hogy még egy megállapított jogsérelem orvoslása esetén sem oldhatja el magát a jogalkotó az alkotmányos sztemderdektől. Alapjogi jogsérelem orvoslása esetén is vizsgálni szükséges, hogy a jogsérelem orvoslása nem okoz-e más személyek számára azonos mértékű vagy akár nagyobb alapjogi sérelmet, továbbá, hogy a jogsérelem okozása feltétlenül szükséges-e.

A beadványban annak vizsgálatát kérem a t. Alkotmánybíróságtól, hogy

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése értelmében kérem az **adataim zártan kezelését**.

Az alkotmányjogi panaszom indokául előadom az alábbiakat.

Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

I. Tények

Az alábbiakban előadott tények kapcsán kifejezetten rögzítem, hogy azokat abban a mértékben tartom szükségesnek előadni, amely lehetővé teszi a t. Alkotmánybíróság számára a fent megjelölt, alább részletesen kimutatott alapjogsérelmek vizsgálatát. A tények és helyenként az általam előadott jogi érvek részletesebb bemutatásával ugyanakkor semmiképp nem az a szándékom, hogy azokat a t. Alkotmánybíróság (felül)vizsgálja. Az időrendi sorrendet követve a jelen ügy körülményeit a következőképpen lehet összefoglalni.

1. A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási hatósági eljárásban, illetőleg azt felülvizsgáló bírósági eljárásban két mezőgazdasági művelés alatt álló telek vonatkozásában fennálló tulajdonhoz való jogi igényem érintett: az [REDACTED] helyrajzszámok alatt felvett ingatlanok tulajdoni jogosultságai, azok vonatkozásában fennálló haszonélvezeti jogom (érdemi gyakorolhatósága).

2. Az ingatlanokat 2000. március 31. napján bejegyzett adásvételi szerződéssel vásároltam meg [REDACTED] előző tulajdonostól. Az adásvételi szerződés megkötésekor azt a tájékoztatást kaptam az eladótól, hogy az ingatlanokon fennálló, a [REDACTED] megillető haszonélvezeti jogok törlése iránt külön intézkedni fog, mivel azok már csak formálisan vannak bejegyezve, a Kft. azokat nem gyakorolja. Ez az ígéret sajnos nem került jogi értelemben átvezetésre, ekként a Kft. haszonélvezeti joga bejegyezve maradt, ugyanakkor gyakorlatilag nem érintette az én jogosultságomat, mivel a Kft. továbbra sem élt ezzel a jogával.

3. 2003-ban az ingatlan tulajdonjogát átruháztam két kiskorú gyermekemre, egyidejűleg pedig haszonélvezeti jogot alapítottam a magam és férjem javára. Ezen haszonélvezeti jogosultságomat pedig zavartalanul gyakoroltam.

4. Az ingatlanokon a Kft. javára fennálló haszonélvezeti jogot törvény erejénél fogva 2014-ben törölte az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság. Ezt követően, a jogalkotó aktív beavatkozása eredményeként az ingatlanokon már kizárólag a családom tagjainak különböző tulajdoni igényei voltak nyilvántartva.

5. 2023-ban termőföld-haszonbérleti szerződést (I/2. szám alatt mellékelve) kötöttem az ingatlanok vonatkozásában, amely szerződés értelmében 20 évre szóló megállapodást kötöttünk a haszonbérbe vevővel. Ez egyrészt nem szokatlan mezőgazdasági művelési ág nál, hiszen az ilyen

funkció, a termelés megtervezése és annak jövedelmezővé válás nem egy-két év alatt történik. Másrészt, a szerződés értelmében a haszonbérbeadásból rendszeres jövedelemre tarthattam igényt, 320 EUR hektáronkénti éves díjjal kalkulálva (ezt értelemszerűen és törvényi előírásnál fogva emelve az idő előrehaladtával).

6. Az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: **EUB**) C-235/17. sz. döntésével kötelezte a magyar jogalkotót, hogy az utóbb az EUB által EUMSZ-be és Alapjogi Chartába ütközőnek ítélt szabályozás által okozott károkat kompenzálja. Erre pedig a jogalkotó akként reagált, hogy elfogadta Fétv. módosítását, amely 20/F. fejezete hivatott helyreállítani a jogalkotó által okozott sérelmeket, károkat. A módosítás a mezőgazdasági földeken fennálló haszonélvezeti jogok *ex lege* megszüntetése miatt indult C-235/17. számú Európai Bizottság kontra Magyarország ügyben az Európai Unió Bírósága által hozott ítélet végrehajtásának különös szabályait rögzíti. A módosítás 2022. január 1. napján lépett hatályba.

7. A jogszabály módosítás két utat tett lehetővé az érintett szervezeteknek: kezdeményezhetik a haszonélvezeti joguk visszajegyzését vagylagosan pedig kompenzációt kérhetnek a törlésből fakadó, azzal összefüggő kárukért. Hogy melyik utat választják, a jogalkotó azt az érintettekre bízta, nem jelölt meg speciális vagy kizáró feltételeket sem egyik, sem másik verzióhoz. A visszajegyezhetőség kapcsán a jogalkotó egy konkrét időablakot jelölt meg, eszerint kérelem 2022. szeptember 1-je és 2023. február 28-a között nyújtható be. A határidő elmulasztása jogvesztő.

8. Általam csak utóbb megismerten az alperesi érdekelt Kft. 2022. december 7. napján nyújtotta be a visszajegyzés iránti kérelmeit, amely nyomán a Nemzeti Földügyi Központ (továbbiakban: **NFK**) az **I/3.** és **I/4.** szám alatt mellékelt határozatait 2023. február 3. napján hozta meg. A Kft. haszonélvezeti jogának visszajegyzésre ugyanakkor csak jóval később, 2023. október 17. napján került sor, kifejezetten a csatolt NFK határozatokra alapítva az eljárást és a döntést. Egészen eddigi időpontig az ingatlan-nyilvántartás, mint közhiteles nyilvántartás, nem tartalmazta a Kft. haszonélvezeti jogát, az ingatlanokkal tehát szabadon rendelkezhettem.

9. A Fétv. 108/F. § (6) bekezdése értelmében a törölt haszonélvezeti jog visszajegyezhetőségéről kell döntést hozni, ha

- a) nem minősül jóhiszeműnek a (7) bekezdés szerinti valamelyik személy, és
- b) a (8) bekezdés szerinti jogi akadály nem áll fenn.

10. Esetemben nem áll fenn a jóhiszeműség kizárásának egyik esetköre sem. A fent jelölt, (7) bekezdés nem sorol fel olyan haszonélvezeti jogosultat, amely esetkör rám vonatkoztatható lenne, a Fétv. 108/F. (7) bekezdésének e) pontja egyedül azt a jelen ügyben nem alkalmazható szabályozást tartalmazza a haszonélvező jóhiszeműsége kapcsán, amely értelmében az ügyfelek közül nem minősül jóhiszeműnek az érintett ingatlan haszonélvezője, ha e jogát 2018. március 6. napja után kötött szerződéssel vagy tett végintézkedéssel alapították, vagy tulajdonjogának átruházásával egyidejűleg a maga javára fenntartotta. A visszajegyzésre ugyanakkor megfelelő jogi alapot nyújtott a hatóságnak a 108/F. (7) bekezdés a) pontja alapján – immáron nagykorú – gyermekeim fennálló tulajdonjoga, és ez, a rajtam kívül álló tényező alapozta meg azon döntést, amely az én jogom gyakorolhatóságát teljességgel elvonta, kiüresítette.

11. A visszajegyzésről döntő határozat nyomán eljáró alperesi hatóság a két ingatlan vonatkozásában a korábban csatolt határozatokat hozta.

12. A hatósági határozatok ellen bírósági felülvizsgálatot kezdeményeztem 2023. december 15. napján előterjesztett keresetlevéllel (I/5. szám alatt mellékelve). Ezt követően további nyilatkozatokat és keresetpontosítást nyújtottam be (I/6. szám alatt mellékelve), amelyben rámutattam arra, hogy a jogsérelmemet a jogalkotói közbeavatkozás eredményezi; egy korábban téves, és utóbb megállapítást nyert uniós jogba ütköző jogalkotói lépés kiköszörülésére olyan megoldást kodifikált a jogalkotó, amely most a jóhiszeműen tulajdonjogukat gyakorló, jogos várománnyal bíró személyek, így az én esetemben is, alapjogát sérti.

13. Az eljáró bíróság ítéletében (I/7. szám alatt mellékelve) az alapjogi aggályaimat nem osztotta, formális jogértelmezéssel, arra tekintettel, hogy EUB ítélet rendelte el a jogalkotó kötelezettségét, mindent jogszerűnek talált. Jelen panaszban ugyanakkor arra kívánok rámutatni, hogy a korábbi jogsértő jogalkotói eljárást nem lehet helyrehozni egy újabb, immáron más jóhiszemű alanyi kör jogainak sérelmét eredményező jogalkotással. Ezen állításomat példázza és támasztja alá az a tény is, hogy a Fétv. 108/H. § (2) bekezdése alapján az általam 20 évre megkötött haszonbérleti szerződés a továbbiakban nem köztem és a haszonbérelő között áll fenn, hanem *ex lege* a Kft. lép az én helyemre a szerződésben, mivel a jogalkotó úgy rendelkezett, hogy ha az érintett ingatlan használati jogosultsággal rendelkező személy használatában áll, a törölt haszonélvező a haszonélvezeti jog visszajegyzésével a használatba adó helyébe lép.

II. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének okai

A korábbi alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazhatóságáról

1. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „*az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni*”. Ugyanakkor a testület a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel mondta ki azt, hogy „*az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.*”

2. Emellett a nemzetközi sztenderdekkel kapcsolatban – különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére (a továbbiakban: Egyezmény) – rámutatunk, hogy az Egyezményt a hozzá kapcsolódó joggyakorlattal együtt az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok is számos alkalommal figyelembe vették jogalkalmazói tevékenységük során, mi több, egyfajta kötelező minimum sztenderdként tekintenek a strasbourgi gyakorlatra.

3. Előjáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendesbíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok alkotmánybírósági határozatokra alapított joggyakorlatán keresztül.

4. Ezzel a rendes bíróságok ítélkező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált, tevőleges védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat. Amint az Alkotmánybíróság azt az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás (18); 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás (30)].

5. Mindezek – amint ezt az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra (7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]).

A. Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés – tulajdonhoz való jog

6. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése rendelkezik a tulajdonhoz való jogról: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága releváns gyakorlata

7. Az alkotmányos tulajdonvédelem az állam számára kettős kötelezettséget jelent. Ezt a 481/B/1999. AB határozat a következőképpen határozta meg: „[a]z állam egyfelől – az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garancia rendszert, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi.” (ABH 2002, 998, 1002.)

8. Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem más jogi normák határozzák meg. Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői {25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]}.

9. Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát a mindenkor közjogi és (alkotmányos) magánjogi korlátozásokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más {ABH 1993, 373, 380., legutóbb idézi: 3219/2012. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [6]}.

10. Az Alkotmánybíróságnak a tulajdonhoz való jog sérelmére vonatkozó következetes gyakorlata {lásd: a 3051/2016. (III. 22.) AB határozatot, Indokolás [20]-[21]} értelmében az Alaptörvény XIII. cikke alapvetően »két szempontból garantálja a tulajdonhoz való jogot. Egyrészt védi a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, másrészt védi a szintén már megszerzett tulajdont annak korlátozása ellen« {3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]}.

11. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a tulajdonhoz való jog nem minősül korlátozhatatlan alapjognak: az Alaptörvényben foglalt megfelelő alapjogi garanciák tiszteletben tartása esetében az állami beavatkozás nem kizárt. Az Alkotmánybíróság az 5/2021. (II. 9.) AB határozatában is kiemelte, hogy a tulajdon védelmére vonatkozik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szabályozott alapjog-korlátozási (-mérlegelési) teszt, az ún. szükségességi-arányossági teszt, ám a tulajdonhoz való jog esetében a szükségesség mércéje a pusztán közérdekűséghez igazodik: amennyiben a tulajdon korlátozása közérdekű célból történik, úgy e korlátozást pusztán ennek okán szükségesnek kell tekinteni. A szükséges tulajdonkorlátozásnak is arányosnak kell azonban lennie, mely kisajátítás, illetve tényleges hatásaiban a kisajátításhoz hasonló más korlátozások, különösen a polgári jogi tulajdon egyes részjogosítványainak (birtoklás, használat és hasznok szedése, rendelkezés)

jogszabályi korlátozása esetében a korlátozással arányos kártalanítás biztosításának kötelezettségét rója a jogalkotóra {5/2021. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [21]}.

12. A tulajdonviszonyokba törvényi úton történő beavatkozás során az alkotmányos követelményeket minden esetben figyelembe kell venni. Amint azt a 25/2015. (VII. 21.) AB határozat is leszögezte: „[a] jogalkotói beavatkozás felelősséggel jár, az nem okozhat a céljával nem indokolható hátrányokat” (Indokolás [67]).

13. A tulajdonhoz való jog kivételes esetekben a tulajdoni várományokat is védi. A várományokkal összefüggésben az Alkotmánybíróság a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában kimondta, hogy a tulajdon alapjogi védelmének kiterjesztése a várományokra illeszkedik az Alkotmánybíróságnak a tulajdon funkciójából kifejtett felfogásába.

14. Az Alkotmánybíróság egy korábbi döntésében már arra is rámutatott, hogy a tulajdonjog valamely tartalmi elemének a korlátozása akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, és ezáltal csak akkor alkotmányellenes, ha az nem elkerülhetetlen, vagyis, ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Ebből következik, hogy az alkotmányos szabályok eleve teret engednek az alapjogok törvényi korlátozásának, ha a korlátozás az alapjog lényeges tartalmát nem érinti. Márpedig nem érinti az alapjog korlátozhatatlan lényegét az olyan törvényi szabályozás, amely a korlátozást valamely más alkotmányos jog teljesítése és garantálása érdekében alkalmazza, tehát ha a korlátozást valamilyen más alkotmányos jog biztosítása elkerülhetetlenül szükségessé teszi, feltéve, ha a korlátozás e jog biztosításával – mint alkotmányos céllal – arányban áll, és azt nem lépi túl.

15. Az Alkotmánybíróság a 16/1996. (V. 3.) AB határozatában – hivatkozva a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatra (ABH 1995, 252.) – kimondta, a jogállamisághoz hozzátartozik a szerzett jogok tiszteletben tartása. Az Alkotmánybíróság egyidejűleg rámutatott arra, hogy a szerzett jogok védelme nem változtathatatlan (abszolút) érvényű, ám a kivételek – a kivételes jogalkotói beavatkozások – alkotmányosságának elbírálása csak esetről esetre lehetséges. A szerzett jogok védelme szempontjából nem közömbös a szerzett jogok tárgyát képező jogalkotói ígéret érvényesülésének időtartama. A rövid időre szóló ígérek fokozott védelmet élveznek, azok idő előtti, lejárat előtti megszüntetése szerzett jogokat sért, ezért általában alkotmányellenes. Hosszú távú ígérek esetében azonban adott esetben a gazdasági helyzet változása megalapozott és alkotmányosként elfogadható indoka lehet az állam, a jogalkotó által végrehajtott – a szerzett jogokat érintő – változtatásoknak (ABH 1996, 61, 64.).

16. Ezt erősítette meg a (már az Alaptörvény hatálya alatt elfogadott) 3048/2013. (II. 28.) AB határozat is, amely rámutatott arra, hogy a társadalombiztosítási jogviszonyokkal összefüggő szolgáltatások esetében továbbra is fennáll az alkotmányos tulajdonvédelem, amelynek korlátozása a közérdekűségi teszt alapján állapítható meg. [29/2017. (X.31.) AB Határozat [57]]

17. Az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke garantálja a tulajdonhoz való jogot, mely három elkülöníthető szabályt tartalmaz: az első az általános szabály, mely alapelvi szinten garantálja a tulajdon békés élvezetét. A második szabály a tulajdontól való megfosztást és annak feltételeit szabályozza, végezetül a harmadik szabály a tulajdon használatának közérdekből való megengedhetőségéről szól. Ezen három szabály egymásra tekintettel értelmezendő, főként az első általános szabály fényében (lásd pl. *Anheuser-Busch Inc v. Portugal* [GC], no. 730491/01, § 62.)

18. Ahhoz, hogy egy tulajdonjog-korlátozás kompatibilis legyen az Egyezménnyel, a jogkorlátozásnak jogszerűnek kell lennie, közérdeket kell szolgálnia és „fair egyensúlynak” kell fennállnia a közösség érvényesíteni kívánt közérdeke és az egyéni jogvédelem érdeke között. Így különösen egy racionális arányossági kapcsolatnak kell lennie az alkalmazott eszköz és az elérni kívánt cél között. Ebben a körben kiemelten fontos, hogy az állami beavatkozás okán az érintettnek ne kelljen aránytalan és eltúlzott terhet viselnie.

19. Bizonyos körülmények között a vagyontárgy megszerzésére irányuló "jogos váromány" is élvezheti az 1. jegyzőkönyv 1. cikkének védelmét (*Pressos Compania Naviera S.A. és társai kontra Belgium*, 31. §; a contrario *Gratzinger és Gratzingerova kontra Cseh Köztársaság* (dec.) [GC], 73. §).

20. Ahhoz, hogy egy "elvárás" "jogos" legyen, a pusztán reménynél konkrétabb jellegűnek kell lennie és jogszabályon vagy jogi aktuson - például bírósági határozaton - kell alapulnia, amely a tulajdonjogot érinti. (*Kopecký kontra Szlovákia* [GC], 49-50. §; *Centro Europa 7 S.R.L. és di Stefano kontra Olaszország*, 49-50. §). [GC], 173. §; *Saghinadze és társai kontra Grúzia*, 103. §; *Ceni kontra Olaszország*, 39. §; *Nagy Béláné kontra Magyarország* [GC], 75. §).

21. A Bíróság ítélezési gyakorlatában különböző módon vizsgálták a meglévő "birtoklással" kapcsolatos igényektől eltérő kérelmekben azt a követelményt, hogy az ügy körülményei összességükben véve a kérelmezőt anyagi érdekre való jogosultsággal ruházzák fel (*Nagy Béláné kontra Magyarország* [GC], 76. §). Példaként a Bíróság számos esetben vizsgálta, hogy a kérelmezőknek volt-e "olyan követelésük, amely kellően megalapozott ahhoz, hogy érvényesíthető legyen" (*Gratzinger és*

Gratzingerova kontra Cseh Köztársaság (dec.) [GC], 74. §); hogy bizonyították-e "a belső jog alapján fennálló, jóléti ellátásra vonatkozó, érvényesíthető jog fennállását" (*Stec és társai kontra. the United Kingdom* (dec.) [GC], 51. §); vagy hogy az érintett személyek megfeleltek-e "a nemzeti jogban az ellátások valamely meghatározott formájának nyújtására előírt jogi feltételeknek" (*Richardson v. the United Kingdom* (dec.), 17. §).

22. Az EJEB az ítélkezési gyakorlatában a tulajdonosi érdeket keletkeztető hazai jogalap követelményére vonatkozó kifejezések sokfélesége ellenére azok általános tartalma a következőképpen foglalható össze: a "jogos elvárásban" álló "birtoklás" elismeréséhez a kérelmezőnek olyan érvényesíthető joggal kell rendelkeznie, amely a *Kopecký kontra Szlovákia* [GC] 52. pontjában foglalt elv alkalmazásával nem maradhat el a nemzeti jog szerint kellően megalapozott, anyagi tulajdonjogtól (*Nagy Béláné kontra Magyarország* [GC], 79. §).

23. Az EJEB 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének értelmezése kapcsán tehát többször lefektette, hogy a tulajdonhoz való jog nem jogosít fel a tulajdon megszerzésére. Ugyanakkor bizonyos körülmények fennállása esetén jogos váromány keletkezik. A jogos várománynak többnek kell lennie pusztán reménynél, jogszabályi előíráson vagy jogi aktuson kell alapulnia. Jogos várománynak minősülhet az a nemzeti jog alapján fennálló anyagi érdek, ami bizonyos körülmények fennállása esetén visszavonható. Mindazonáltal a jogi aktusokon alapuló jogos várományokkal kapcsolatban az EJEB leszögezte, hogy a panaszosok rovására visszamenőleges hatállyal azokat nem lehet érvényteleníteni. A jogos várománynak tehát vagyoni értékkel bíró jognak, jogosultságnak kell lennie, mely a nemzeti jogban megfelelően megalapozottnak (kikényszeríthetőnek) kell lennie, és annak anyagi értékkel kell rendelkeznie.

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

24. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a tulajdonhoz való jog védelme alá tartozik a haszonélvezeti jog, így a haszonélvező a tulajdonhoz való jog alkotmányos védelmére hivatkozhat jogainak sérelme esetén. [3115/2013. (VI. 4.) AB határozat]

25. Jelen esetben tulajdonhoz való jogom több aspektusa is sérelmet szenvedett. [43/1995. (VI. 30.) AB határozat] A támadott jogszabályi rendelkezés és annak alkalmazása folytán haszonélvezeti jogom kiüresedett, a korábbi haszonélvező visszajegyzése, valamint a korábbi haszonélvező „belépési joga” súlyos korlátozását jelenti az engem megillető haszonélvezeti jognak.

26. A haszonélvezeti jogom kiterjed arra, hogy az ingatlant magam használjam vagy hasznosítsam, így tipikusan arra, hogy haszonbérbe adjam. Ennek megfelelően érvényes és hatályos haszonbérleti szerződést kötöttem hosszú távra, az így fennálló jogviszonyomban azonban törvény erejénél fogva bekövetkező alany váltás történik. A perben érdekeltként részt vevő, visszajegyzett haszonélvező már a haszonbérelővel fennálló szerződésből érvényesíthető haszonbérleti díj igényével meg is kereste a haszonbérlet, felszólítva őt a neki történő teljesítésre, ebből látható, hogy tulajdonhoz való jogom sérelme valós és közvetlen.

27. Releváns jelen ügyben az a sajátossága a termőfölddel kapcsolatos jogviszonyoknak és beruházásoknak, hogy azok megtérülési ideje jellemzően közepes vagy hosszútávú, a föld művelése és a termelési folyamatok, ciklusok elengedhetetlen eleme a kiszámíthatóság és előre láthatóság. Ezen körülmények a tulajdonhoz való jog részét képező haszonélvezeti jog elvonása szempontjából, annak alkotmányossága megítélése körében értékelendők.

28. Megállapítható jelen esetben, hogy tulajdonhoz való jogom sérelme nem csupán a haszonélvezeti jogom kiüresedése, kiüresítése, hanem tartós beruházásaim és azok megtérülése, mint jogos váromány elvesztése is tulajdonhoz való jogom sérelmét jelenti. [43/1995. (VI. 30.) AB határozat]

29. A tulajdonviszonyokba törvényi úton történő beavatkozás során az alkotmányos követelményeket minden esetben figyelembe kell venni. Amint azt a 25/2015. (VII. 21.) AB határozat is leszögezte: „[a] jogalkotói beavatkozás felelősséggel jár, az nem okozhat a céljával nem indokolható hátrányokat” (Indokolás [67]).

30. Tulajdonhoz való jogom sérelme semmilyen módon nem kerül kompenzálásra, a visszajegyzéshez semmilyen ellentételezés, kártalanítás vagy kártérítés nem társul. [5/2021. (II. 9.) AB határozat] A tulajdon elvonásával egy tekintet alá esik a tulajdonhoz való jog szelvényét képező haszonélvezeti jog elvonásával, így a kártalanítási kötelezettség nem hagyható figyelmen kívül.

31. Hangsúlyozni szükséges továbbá, hogy önmagában az a tény, hogy az Európai Unió Bírósága a korábbi hazai szabályozás jogsértő voltát megállapította és a Magyar Államot a jogsérelem orvoslására hívta fel, nem teszi alkotmányossá a jogalkotó azon lépését, hogy az EUB által megállapított jogsérelmet akként orvosolja, hogy másik alanyi kör számára okoz legalább akkor vagy még nagyobb alapjogi jogsérelmet. [25/2015. (VII. 21.) AB határozat]

32. A tulajdonhoz való jog korlátozása során a jogalkotó egyáltalán nem volt figyelemmel arra, hogy a jogsérelem orvoslása megvalósítható-e anélkül, hogy másik alanyi kör számára alapjog sérelmet okozzon. A tulajdonhoz való jogom korlátozása nem volt elkerülhetetlen annak érdekében, hogy a korábban törölt haszonélvezők jogséremlere orvoslásra kerüljön, a kettő között nincs szükségszerű, az alkotmányossági teszt által megkívánt kapcsolat.

33. Az Alkotmánybíróság leszögezte azt is, hogy még a szükséges tulajdonkorlátozásnak is arányosnak kell lennie, mely kisajátítás, illetve tényleges hatásaiban a kisajátításhoz hasonló más korlátozások, különösen a polgári jogi tulajdon egyes részjogosítványainak (birtoklás, használat és hasznok szedése, rendelkezés) jogszabályi korlátozása esetében a korlátozással arányos kártalanítás biztosításának kötelezettségét rója a jogalkotóra [5/2021. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [21]].

34. Hivatkozom e körben arra, hogy az alapvető jogok biztosa II/00504/2014. számú utólagos normakontroll indítványában kifejtette, hogy az Alaptörvény széles mérlegelési jogot biztosít a földforgalom szabályozásában a jogalkotónak. A biztos kiemelte, hogy a haszonélvezet törvény általi megszüntetése vizsgálatának a tulajdonhoz való jog állított sérelme alapján helye van.

35. A jogalkotó ennek ellenére egyáltalán nem vette figyelembe a visszajegyzés által a jelenlegi haszonélvezőket ért jogsérelmet. Tulajdonhoz való jogom alapvetően és súlyosan sérült azzal, hogy haszonélvezeti jogom – mely jelentős vagyoni értékkel bíró jog – értékét teljességgel elveszítette.

36. Ezzel szorosan összefügg, hogy a haszonélvezeti jogomból eredő valamennyi vagyoni elemet, a haszonbérbeadásból származó biztos és rendszeres jövedelmemet is elveszítettem. A haszonbérleti szerződés érvényesen létrejött, jogalkotó azonban ezen szerződéses jogviszonyba is beavatkozott, kiszorítva engem abból.

37. Az alapvető jogok biztosa kifejtette, hogy szerinte nem eleve ellentétes az Alaptörvénnyel az, ha egyes korábban megszerzett jogosultságokat az új szabályozási környezethez kell igazítani, de ilyen esetekben úgy kell meghatározni a törvényalkotónak a szabályozási átmenetet, hogy az ne sértse az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XIII. cikk (1) bekezdését. Jelen esetben ezzel szemben az állapítható meg, hogy az alapjogi sérelmeimet a jogalkotó – feltéve, hogy az alapjog korlátozáshoz szükséges alkotmányos mérlegelést elvégezte – meg sem kísérelte orvosolni vagy elkerülni.

38. Tulajdonhoz való jogom sérelmét olyan jogszabály okozza, amely nem felel meg az alkotmányos követelményeknek, még az Európai Unió Bírósága által hozott döntés sem teszi

szükségessé tulajdonhoz való jogom korlátozását, illetőleg kiüresítését, hiszen az EUB nem írta elő a Magyar Állam számára, hogy a haszonélvezeti jogok visszajegyzése, és különösen, az időközben beállt tulajdoni változások visszaható hatályú kiüresítése az EUB által szükségesnek tartott mód. Mindez tükröződik a hazai szabályozásban is, figyelemmel arra, hogy a törölt haszonélvezők választhatnak, hogy közvetlen anyagi kompenzációt vagy haszonélvezeti joguk visszajegyzését kívánják.

39. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés nélkülöz bármilyen garanciát, amely a törölt haszonélvezeti jog után jogszerűen és jóhiszeműen haszonélvezeti jogot szerző és azt gyakorló személyek alapjogainak védelmét biztosítaná.

40. Alkotmányossági szempont e körben az is, hogy a törölt haszonélvező jogsérelmének orvoslása és az idő közben a tulajdonhoz való jog védelmét élvező haszonélvezeti jogot szerzők szerzett jogainak védelme között megfelelő, „fair egyensúlyt” megteremtette-e a jogalkotó (Anheuser-Busch Inc v. Portugal [GC]).

B. Alaptörvény B) cikk – jogállamiság követelménye; visszaható hatályú jogalkalmazás

Az Alkotmánybíróság releváns gyakorlata

41. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése rendelkezik a jogállamiság követelményéről: „Magyarország független, demokratikus jogállam.” Az Alkotmánybíróság a jogállamiság követelményéből vezette le a visszaható hatály tilalmát – mind a jogalkotóra, mind pedig a jogalkalmazóra telepítve ezzel kötelezettségeket.

42. Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésének szövegével, akkor abból az állapítható meg, hogy a jogállamiság elve tekintetében nem hoz olyan változást az Alaptörvény szövege, ami a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat elvetését, tartalmi átértékelését alátámasztaná. Az alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadónak kell tekinteni az Alkotmánybíróság által az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

43. Az Alkotmánybíróság legutóbb a 3427/2021. (X. 25.) AB határozatában tett hivatkozást a kellő felkészülési idő követelménye állított sérelme miatti indítványelemek befogadhatóságára: „Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható

hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható (lásd például: 17/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [20]).

44. Az Alkotmánybíróság felfogása szerint a jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]; 3076/2017. (IV. 28.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), Indokolás [43]}.

45. A tilalom megsértése egyaránt eredhet a jogalkotásból, illetve a jogalkalmazó szervek tevékenységéből, amelyek a visszaható hatályú jogalkalmazást előíró kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában jutnak arra az eredményre, amely kimeríti a tilalomban foglaltakat. „A tilalom megsértése akkor tudható be a jogalkotónak, amikor annyira konkrétan, illetve olyan mereven határozza meg a hátrányt okozó szabály visszaható hatályú alkalmazási kötelezettségét az anyagi jogi jellegű jogviszonyokban, hogy az kizárja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összeegyeztethető jogértelmezést.” {2/2022. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [37]}.

46. A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

47. Az alkotmánybírósági gyakorlat visszatérő megállapítása, hogy a szerzett jogok megvonása sérti a jogállamisághoz szervesen kapcsolódó jogbiztonság elvét [elsőként: 11/1991. (III. 29.) AB határozat, ABH 1991, 34, 35.], [29/2017. (X.31.) AB Határozat [42 1.1.]

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

48. A tulajdonhoz való jogom szelvényét képező, holtig tartó haszonélvezeti jogomra alapítva hosszú távú tartós beruházást tettem, egyúttal kötelezettséget vállaltam haszonbérleti szerződés útján.

49. Jelen ügyben megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezés a hátrányos visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik oly módon, hogy az a

jogállamiság és az abból levezethető jogbiztonság sérelmét okozza tulajdonhoz való jogom sérelmével szoros összefüggésben.

50. Az alapvető jogok biztosa is elvi érveléssel hívta fel a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság a 142/2010. (VII. 14.) AB határozatában – az ezzel kapcsolatos korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot összegezve – épp a mezőgazdasági termelőkkel összefüggésben mutatott rá arra, hogy „[a] jogos elvárások védelmének elve sérül, ha a fennálló jogi helyzet viszonylagos változatlanságában a termelő bizakodhatott, mert jogszabály kifejezetten valamely magatartásra ösztönözte”.

51. Ezzel összefüggésben a biztos utalt arra, hogy a termőföldön hasznélvezeti joggal rendelkező személy köteles az adott földterület hasznosítására ebből következően szükségszerű, hogy a hasznélvező vagyoni hatású diszpozíciókat tegyen. A hasznélvezeti jog jogosultja beruházásokat hajt végre, befektetéseket tesz, amelyek tipikusan csak hosszú idő elteltével térülnek meg. Az ilyen, egzisztenciális súlyú döntések meghozatala során a hasznélvező – több más körülmény mellett – figyelembe veszi azt is, hogy milyen hosszú ideig bizakodhat a hasznélvezeti jog fennállásában.

52. Az alkotmánybírósági gyakorlat értelmében a szerzett jogok védelme, mint alkotmányos követelmény a még folyamatban lévő, le nem zárt, közép- és/vagy hosszú távon fennálló jogviszonyok vonatkozásában vár el a jogalkotótól kellő körültekintést annak érdekében, hogy a jogállamiságból fakadó minimum elvárásoknak eleget tegyen. Ez jelen esetben egyértelműen fennáll, álláspontom szerint a 20 éves szerződéses időtartam megfelel a fenti kritériumnak.

53. Jelen esetben az alkotmányellenességet támasztja alá az is, hogy a támadott jogszabály nem teremt lehetőséget a jogállamiság elvével összeegyeztethető jogértelmezésre és jogalkalmazásra.

54. A visszajegyzés kizárólag az érintett kérelme alapján történik, az érintett pedig – magán félként – nem köteles figyelemmel lenni másik személy alapjogi sérelmére. Ez az állam feladata azáltal, hogy megfelelő garanciális elemeket, védőbástyákat épít a jogi szabályozásba, amelyet a jogalkotó jelen esetben elmulasztott.

55. Érvényesen fennálló szerződéses jogviszonyomban a jogalkotó beavatkozott, ezzel együtt hasznélvezeti jogom gyakorlásától teljességgel megfosztott, szerzett jogaimat és jogos várományomat egyidejűleg semmisítette meg. Felkészülési idő e körben nem volt biztosítva.

56. Noha alkotmányjogi panasz tárgya nem lehet a t. Alkotmánybíróság gyakorlata alapján, ám az alábbi szempontok szerint kérem a fenti, bíróságokat megkötő jogszabályi rendelkezések jogbiztonsággal összefüggő alkotmányossági vizsgálata hivatalból történő lefolytatásának megfontolását a t. Testülettől.

57. További releváns, a t. Alkotmánybíróság vizsgálatát kívánó alkotmányossági szempont jelen ügyben, hogy a Fétv. 108/F. § (7) bekezdésében a jogalkotó maga rögzíti, hogy mely személyek tekinthetők jóhiszeműnek vagy rosszhiszeműnek a visszajegyzés vonatkozásában.

58. A jóhiszeműség az egyén tudati állapotának jellemzője, amely minden esetben egyedi körülmény, így egyedi vizsgálatot igényel. A jóhiszeműség követelménye a jogszabály által alkotmányosan előírható feltétel, követelmény, ugyanakkor annak megítélése a bíróságok hatáskörébe tartozó bizonyítandó tény és egyben jogkérdés.

59. A jogalkotó jelen esetben a Fétv. 108/F. § (7) bekezdésében elvonta a bíróságok mérlegelési lehetőségét e körben, taxatív módon rögzítve, hogy mely személyek jóhiszeműek és mely személyek rosszhiszeműek. Az eljáró bíróságoknak e körben nincs mérlegelési lehetőségük, a jogalkalmazási lépést a jogalkotó kizárta, amely sérti a jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság követelményét, továbbá a bíróságok alkotmányos funkcióját is elvonja, sértve a hatalmi ágak elválasztásának jogállami követelményét.

60. Ezen felvetéssel összefüggésben hivatkozom a 23/2014. (VII. 15.) AB határozatban rögzített alapvetésekre. Eszerint: *az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította – és ma is irányadónak tekinti –, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. (ABH 1992, 59, 65.) A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága, a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogi normák, jogintézmények egyértelműsége. {38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]}.* *A jogbiztonság szempontjából különösen fontosak az olyan jogszabályi rendelkezések, amelyek garantálják, hogy alappal lehessen számítani a törvény előírásainak megfelelő jogalkalmazói magatartásra.*

61. Noha a fenti határozat egy a bíróságokat kötő büntetéskiszabás szabályozását vizsgálta felül, álláspontom szerint jelen ügyben is megfontolandó, hogy a bírói mérlegelés, illetőleg az ügy összes körülményeinek való megvizsgálása és az alapján történő egyedi, ügyre vonatkozó jogalkalmazás *ab ovo* kizárása ütközik a jogbiztonsággal szemben támasztott azon követelménybe, hogy a jogalkotói magatartás a törvény előírásainak megfelel. Ezzel a hivatkozással összefüggésben továbbá utalok arra, hogy ezen kötő szabályok a bírói hatalmi ág függetlenségének intézményét is érintik, noha ez sem képezheti alkotmányjogi panasz tárgyát.

62. Az eddig előadottakra figyelemmel kérem a t. Alkotmánybíróságot, hogy a fenti kérelmemben foglaltaknak megfelelő döntést hozni szíveskedjen.

Tisztelettel:

Κέπν.: